

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7Ps/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820200029
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2020:3820200029.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony N. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. XXX/XX, č. 230/XX, O., v konaní zastúpený B. D. G., nar. XX.X.XXXX, bytom ul. E. č. XXX/XX, O., o návrhu navrhovateľky C. C., nar. XX.X.XXXX, bytom uE.I. E. č. XXX/XX, O., takto

rozhodol:

O b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony N. C., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom ul. E. XXX/XX, O., tak, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, resp. iné dávky, či finančnú hotovosť, hospodáriť s akoukoľvek finančnou hotovosťou, uzatvárať úverové zmluvy, zmluvy o pôžičke a akékoľvek iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, byť ručiteľom iným osobám, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, samostatne vystupovať pred súdmi, inými štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami.

Ostatné právne úkony bude N. C., nar. XX.XX.XXXX, vykonávať sám.

Za opatrovníka N. C., nar. XX.XX.XXXX, u s t a n o v u j e C. C., nar. XX.X.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom ul. E. XXX/XX, O..

O p r á v n e n í m a j p o v i n n o s ť o u opatrovníčky je starať sa o opatrovaného, preberať za neho dôchodok, peňažné dávky a inú finančnú hotovosť, zastupovať ho pred súdmi a inými štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi, pri uzatváraní právnych úkonov, na ktoré nie je spôsobilý a spravovať jeho veci tak, aby neutrpel žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

Opatrovníčke u k l a d á dvakrát do roka najneskôr do 15.1. a 15.7. toho ktorého kalendárneho roka podávať súdu písomnú správu o svojej činnosti a o hospodárení s majetkom N. C., nar. XX.XX.XXXX.

Štátu náhradu trov proti účastníkom konania n e p r i z n á v a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Navrhovateľka návrhom zo dňa 7.1.2020 domáhala sa obmedzenia spôsobilosti na právne úkony N. C., nar. XX.XX.XXXX.

2. Návrh odôvodnila tým, že N. C. od narodenia trpí závažnou duševnou poruchou, v dôsledku ktorej je jeho osobnosť organicky zmenená. Nie je schopný sa sám o seba postarať, robiť právne úkony.

3. Pre účely konania súd N. C. uznesením č. k. 7Ps 1/2020-16 zo dňa 21.1.2020 ustanovil procesného opatrovníka, a to Ing. D. G., nar. 14.1.1975.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, N. Janoviča a jeho procesného opatrovníka, oboznámením sa so správami z psychiatrického vyšetrenia, so znaleckým posudkom č. 29/2020 MUDr. Márie Majzlanovej, s výsluchom znalkyne.

5. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

6. N. C., je evidovaný v psychiatrickej ambulancii MUDr. Evy Garajovej.

7. Z predloženej lekárskej správy MUDr. Evy Garajovej vyplýva, že C. Janovič trpí mentálnou retardáciou stredného stupňa, poruchou osobnosti. Je nesamostatný, vyžaduje si sústavnú starostlivosť.

8. Z výpovede navrhovateľky a procesného opatrovníka vyplýva, že ochorenie sa u N. C. prejavuje narušeným myslením, nevie sa orientovať v priestore a čase, čítať, písať, rozlíšiť nebezpečenstvo, je dôverčivý, odkázaný na celodennú starostlivosť.

9. Počas výsluchu N. uviedol, že navštevuje Základnú školu v Partizánskom, po ukončení vyučovania si oddýchne, potom si robí domáce úlohy. Navrhovateľke pomáha v domácich prácach, pri obhospodarovaní záhrady, ale aj pri starostlivosti o domáce zvieratá. Rád sa bicykuje alebo hrá futbal na dvore. Jedlo mu pripravuje matka, spolu chodia na nákupy.

10. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 7Ps 1/2020-35 zo dňa 3.3.2020 vo veci nariadil znalecké dokazovanie, znaleckou úlohou poveril MUDr. Máriu Majzlanovú, znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria.

11. Zo záverov vypracovaného znaleckého posudku vyplýva, že z psychiatrického hľadiska N. trpí duševnou poruchou: stredne ťažkou duševnou zaostalosťou bez poruchy v správaní, v komorbidite s epilepsiou. Jeho osobnosť je nižšieho formátu, mentálne retardovaná (rozumovo zaostalá), v stredne-ťažkom stupni, znížene chápací, ktorá sa v sebe a ani v okolitom dianí dostatočne nevyzná, s nerozvinutou časovou orientáciou, psychoinfantilná (detská), sociálne naivná, zvýšene ovplyvniteľná, ľahko inými osobami manipulovateľná a zneužiteľná, neschopná pracovného výkonu, samostatného hospodárenia s finančnými prostriedkami a s majetkom, vo všeobecnosti neschopná samostatnej existencie, v životných situáciách, javoch a v uspokojovaní svojich potrieb odkázaná na pomoc inej osoby. Jeho myslenie je spomalené, formálne narušené, málo obsažné, menej konkrétne, nebludné. Výrazne oslabená je u neho schopnosť analytického a logického myslenia. Rozumovo-pamäťové funkcie má nerozvinuté, orientačne v pásme stredne-ťažkej duševnosti zaostalosti. Chápavosť i úsudok, sú tiež oslabené. Exekutívnych funkcií, t. j. plánovania, organizovania, predvídania a sebakontroly, nie je schopný. Akademické zručnosti (schopnosť čítať, písať), sú u neho na nízkej úrovni a nedostatočnej pre praktické používanie, s nízkou mierou porozumenia písanému textu. Prítomná je u neho i neschopnosť výpočtových úkonov (dyskalkúlia). Hodnotu peňažnej meny nepozná, v platidle sa neorientuje, a to ani formálne. Tento stav je trvalý, bez predpokladu zlepšenia a zhoršovaný je prítomnosťou epileptického ochorenia. Nie je schopný vykonávania komplexných činností, ako je vybavovanie na úradoch, návšteva lekára, správne užívanie liekov, hospodárenie s financiami a s majetkom, nakupovanie, varenie, adaptívne obliekanie sa, cestovanie a ďalších. Je potrebný u neho dohľad a pomoc zo strany okolia, a to i pri niektorých základných úkonoch sebaobsluhy a hygieny. Tento stav odôvodňuje u neho obmedzenie spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným aj nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, resp. iné dávky, či finančnú hotovosť, hospodáriť s akoukoľvek hotovosťou, nie je spôsobilý uzatvárať akékoľvek zmluvy, úverové zmluvy, zmluvy o pôžičke a iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, ani byť ručiteľom iným osobám, nie je spôsobilý konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami a rozhodovať o akejkoľvek svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

12. Na určenom termíne pojednávania sa znalkyňa pridržiavala záverov vypracovaného znaleckého posudku.

13. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov, či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

14. Podľa § 231 písm. a) Civilného mimosporového poriadku, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

15. K obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony, má súd pristupovať nie na základe úvahy, či trvalé podlomenie psychickej spôsobilosti fyzickej osoby, spôsobené duševnou poruchou, nadmerným požívaním alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov, umožňuje zásah do jej spôsobilosti k právnym úkonom, ale naopak, je potrebné zvažovať, či nedostatočná rozumová a vôľová vyspelosť fyzickej osoby, zásah do jej spôsobilosti k právnym úkonom v jej záujme vyžaduje.

16. S účinnosťou od 1.7.2016 obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u fyzickej osoby, ktorá trpí duševnou poruchou (resp. nadmerne požíva alkoholické nápoje alebo omamné prostriedky), je najprísnejším riešením. Právna úprava reaguje na závery Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý presadzuje upustenie od celkového pozbavenia spôsobilosti na právne úkony.

17. Daniel Janovič trpí duševnou poruchou: stredne ťažkou duševnou zaostalosťou bez poruchy v správaní, v komorbidity s epilepsiou.

18. Spôsobilosť k právnym úkonom spočíva v spôsobilosti fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať pre seba subjektívne práva a zaväzovať sa k povinnostiam. Spôsobilosť k právnym úkonom predpokladá určitú psychickú vyspelosť, danú rozumovou (rozpoznávacou, predvídacou) zložkou, a tiež vôľovou zložkou.

19. N.Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že duševná porucha: stredne ťažká duševná zaostalosť bez poruchy v správaní, v komorbidity s epilepsiou, ktorou N. C. trpí, sa v jeho psychickej spôsobilosti prejavuje odchýlkami od normálneho psychického vývoja fyzickej osoby. V dôsledku duševnej poruchy je jeho osobnosť nižšieho formátu, mentálne retardovaná (rozumovo zaostalá), v stredne-ťažkom stupni, znížene chápaná, ktorá sa v sebe a ani v okolí dostatočne nevyzná, s nerozvinutou časovou orientáciou, psychoinfantilná (detská), sociálne naivná, zvýšene ovplyvniteľná, ľahko inými osobami manipulovateľná a zneužiteľná, neschopná pracovného výkonu, samostatného hospodárenia s finančnými prostriedkami a s majetkom, vo všeobecnosti neschopná samostatnej existencie, v životných situáciách, javoch a v uspokojovaní svojich potrieb odkázaná na pomoc inej osoby. Jeho myslenie je spomalené, formálne narušené, málo obsažné, menej konkrétne, nebludné. Výrazne oslabená je u neho schopnosť analytického a logického myslenia. Rozumovo-pamäťové funkcie má nerozvinuté, orientačne v pásme stredne-ťažkej duševnosti zaostalosti. Chápavosť i úsudok, sú tiež oslabené. Exekutívnych funkcií, nie je schopný.

20. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je zásahom do slobody (do možnosti slobodne sa rozhodovať o vlastnom právnom postavení) a do nedotknuteľnosti fyzickej osoby, preto ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, je potrebné zvažovať, či tento zásah do spôsobilosti k právnym úkonom u Daniela Janoviča, je v jeho záujme.

21. Osobnosť N. v dôsledku duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodného charakteru, závažne zlyháva. Utváranie jeho vôle je oslabené, nie je schopný zvažovať, posudzovať, vybrať najvhodnejšie prostriedky k dosiahnutiu cieľa. Nie je schopný samostatného rozhodovania, ovládania svojho konania, v dôsledku čoho nie je schopný robiť právne úkony špecifikované vo výroku rozsudku. Zásah do jeho spôsobilosti jej obmedzením, je v jeho záujme.

22. Podľa § 248 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až § 277.

23. Do funkcie opatrovníka súd ustanovil Janu Janovičovú, ktorá spĺňa pre tento účel predpoklady a s opatrovníctvom súhlasila. Posudzovaná má s ním vytvorené dobré vzťahy. Z výsledkov vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že fakticky mu poskytuje potrebnú opateru. Spĺňa predpoklady k tomu, aby vykonávala Danielovi Janovičovi funkciu opatrovníka. Súčasne jej súd vymedzil rozsah jej oprávnení, povinností, ktoré zodpovedajú rozhodnutiu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony.

24. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, súd účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

25. Podľa § 251 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, trovy dôkazu platí štát.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prievidza, písomne, v dvoch vyhotoveniach. O odvolaní rozhoduje Krajský súd Trenčín.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie ďalej možno odôvodniť skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku a v § 62 Civilného mimosporového poriadku.